

ครั้งที่ 56 (1/2567)

ข้อ 3 บริษัททำธุรกิจขายของ มีขายสินค้าปลีกแก่ ห้าง ร้านขายของ บุคคลธรรมดาที่เป็นตัวแทนขาย และขายออนไลน์

1. บริษัทขายของโดยยอมให้ลูกค้าคืนสินค้าได้ บริษัทมีการออกสินค้าใหม่เดือน ม.ค.-ก.พ.2567 ลูกค้าที่ซื้อสินค้าไปในปี 2566 แจ้งขอคืนสินค้าเก่าเพื่อแลกกับสินค้าใหม่เนื่องจากล้าสมัย ของเก่า ของหมดอายุกิจการจึงให้คืน พร้อมกับส่งสินค้าตัวใหม่ให้ ที่รุ่นใหม่กว่าและดีกว่าเดิม

2. รับรู้รายได้จากการขายเมื่อส่งมอบสินค้าให้แก่ห้าง ร้าน ตัวแทนขาย

3. เปลี่ยนระบบบัญชีเป็นERP เดือนสุดท้าย แทนที่ระบบประมวลผลเดิม ความเสี่ยงที่เห็นจากการตรวจสอบ ดังนี้

1) ความเสี่ยงระดับสูงเรื่องที่เกิดขึ้นจริงของ **การตัดยอดขาย**

2) ความเสี่ยงระดับสูงที่ **ผู้บริหารแทรกแซง**

จากการตรวจสอบผู้ช่วยผู้สอบบัญชี พบรายการดังนี้

1) บริษัท **เปลี่ยนผู้จัดการคลังสินค้าใหม่** แทนที่ผู้จัดการเก่าที่ลาออกไป และใช้ระบบERP เมื่อตรวจนับคลังสินค้าพบว่าสินค้าไม่ตรงกับรายงาน และมีการสูญหาย สอบถามประเด็นที่ตรวจพบดังกล่าว อยู่ระหว่างรอคำตอบ

2) **เปลี่ยนใช้ระบบ ERP** ผู้บริหารแจ้งว่าระบบดีกว่าเดิมที่เคยใช้ บันทึกรายการถูกต้อง ครบถ้วน

3) รับคืนสินค้าเก่า ผูกแลกกับส่งสินค้าตัวใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงสูตร

4) **รายได้ช่วงสิ้นปีสูงผิดปกติ** เมื่อเทียบกับปีก่อน จากการตรวจสอบพบว่า พนักงานขายมียอดขายสูงกว่าปีก่อน และมีราคาขายพิเศษ ซึ่งหากพนักงานขายได้เยอะจะได้ค่าคอมมิชชั่นสูง และปีก่อนบริษัทใช้โปรแกรมส่งเสริมการขาย จึงขายได้มาก

คำสั่ง 3.1 ให้ระบุความเสี่ยงที่ต้องยกระดับ หรือเพิ่มเติม

3.2 ระบุวิธีการตอบสนองข้อ3.1

แนวคำตอบ

No.	ความเสี่ยงที่ต้องยกระดับ หรือเพิ่มเติม	วิธีการตอบสนอง
1	สินค้าคงเหลือ	<ol style="list-style-type: none"> 1) การตรวจสอบการบันทึกสินค้าคงเหลือ ในระหว่างหรือ ภายหลังการตรวจนับสินค้าคงเหลือ 2) การสังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือโดย ไม่แจ้งล่วงหน้า 3) การสังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือในวันที่ ใกล้ หรือ ณ วันสิ้นงวด 4) การใช้วิธีการตรวจสอบเพิ่มเติม เช่น ตรวจในกล่องคุณภาพ 5) การเปรียบเทียบปริมาณในงวดปัจจุบันกับงวดบัญชีก่อน 6) การใช้เทคนิคการตรวจสอบโดย ใช้คอมพิวเตอร์ช่วย เพื่อ ทดสอบการรวบรวมจำนวนสินค้าคงเหลือที่นับ
2	การรับรู้รายได้	<ol style="list-style-type: none"> 1) ตรวจสอบเนื้อหาสาระโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบสำหรับ ยอดรายได้โดยใช้ข้อมูลแบบแยกย่อย เช่น การเปรียบเทียบ รายได้แยกเป็นรายเดือน แยกตามสายการผลิต หรือตามส่วน งานธุรกิจในระหว่างงวดปัจจุบันกับงวดก่อน โดยอาจนำ เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการระบุ ความสัมพันธ์ของรายได้ที่ผิดปกติหรือไม่ได้คาดหมายว่าจะ เกิดขึ้น 2) ขอคำยืนยันยอดกับลูกค้าบางรายเกี่ยวกับเงื่อนไขของ สัญญา และที่อยู่นอกเหนือจากสัญญาเนื่องจากวิธีปฏิบัติทาง บัญชีที่เหมาะสมในหลายๆครั้งนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไข หรือ ข้อกำหนดในสัญญา 3) สอบถามบุคคลากรจากส่วนงานการขาย และการตลาดของ กิจการ หรือที่ปรึกษาทำหน้าที่ภายในกิจการ เกี่ยวกับการขาย หรือส่งสินค้าใกล้สิ้นงวดบัญชีและความรู้ในเรื่องเงื่อนไขที่ เกี่ยวข้องกับรายการเหล่านั้น 4) กรณีที่กิจการมีการบันทึกรายการรายได้และประมวลผล ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ต้อง ทดสอบการควบคุม (Test of Control) เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นว่ารายได้ที่บันทึกเป็นรายได้ที่ เกิดขึ้นจริง และมีการบันทึกอย่างเหมาะสมหรือไม่ เช่น การ บันทึกการขายสินค้าในสมุดรายวัน เป็นต้น 5) ตรวจเยี่ยมสถานที่ใดที่หนึ่ง หรือหลายที่ ณ วันสิ้นงวดบัญชี เพื่อเข้าสังเกตการณ์สินค้าที่เตรียมจัดส่ง และการใช้วิธีการ ตรวจสอบตัดยอดขาย และตัดยอดสินค้าที่เหมาะสม

3	ผู้บริหารแทรกแซง	<p>1) ทดสอบความเหมาะสมของการบันทึกรายการในสมุดรายวัน และรายการปรับปรุง โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบถามพนักงานที่บันทึกบัญชี และจัดทำงบการเงิน - เลือกรายการปรับปรุงที่จัดทำช่วงสิ้นรอบระยะเวลารายงาน - พิจารณาถึงความจำเป็นที่จะทำทดสอบรายการในสมุดรายวันที่จัดทำระหว่างงวดบัญชี <p>2) ทดสอบความเหมาะสมของการประมาณการทางบัญชี (Management basis)</p> <p>3) ประเมินเหตุผลทางธุรกิจ สำหรับรายการสำคัญที่ไม่ได้เป็นปกติของธุรกิจของกิจการ</p>
4	เปลี่ยนไปใช้ระบบERPในเดือนสุดท้าย	<p>1. ทดสอบการควบคุมการเข้าสู่ระบบงานโดยการใส่รหัสผ่าน (Authentication) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการควบคุมผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าสู่ระบบงาน</p> <p>2. สังเกตการณ์การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้บันทึก ประมวล และอนุมัติรายการ</p> <p>3. ทดสอบความครบถ้วนของการบันทึกรายการรับเงิน</p>
5	เปลี่ยนผู้จัดการคลังสินค้าใหม่	<p>1. ทดสอบความครบถ้วนถูกต้องของการบันทึกรายการรับ และจ่ายสินค้า</p> <p>2. ทดสอบความครบถ้วนถูกต้องของการบันทึกรายการปรับปรุงผลต่างของสินค้าคงเหลือจากการตรวจนับสินค้าคงเหลือสิ้นปี</p> <p>3. เปรียบเทียบยอดบัญชีสินค้าคงเหลือกับในระบบข้อมูลERP</p>